97. СУ „БРАТЯ МИЛАДИНОВИ”
гр. София, ж.к. „Люлин 5”, ул.504, № 1
тел: 02 814 05 10, e-mail: school@97.su.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:.....
/Мариана Георгиева/

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ В 97. СУ „БРАТЯ МИЛАДИНОВИ“

2025/ 2026 г.

Приет на заседание на ПС с протокол № 25/11.09.2025 г.

Съдържание

I. Въведение 3
II. Обхват 3
III. Цели 3
IV. Основни положения 4
V. Морални отговорности към детето 4
VI. Морални отговорности към семейството 5
VII. Морални отговорности към колегите 6
VIII. Морални отговорности към обществото 7
IX. Взаимоотношения с организационни структури: община, РУО и МОН 7
X. Професионално поведение 7
XI. Конфликт на интереси 8
XII. Морални отговорности на учениците 9
XIII. Морални отговорности на родителите 11
XIV. Комисия по етика 11
XV. Стандарти за обслужване на гражданите 12
XVI. Заключителни разпоредби 13

I. Въведение

Етичният кодекс на училищната общност представя стандартите за етично поведение на работещите с деца специалисти в сферата на образованието и регламентира етичните правила, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните им задължения и в ситуация на конфликт на интереси. Установява общи норми на поведение.

II. Обхват

1. Училището е място, където се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители и родители. Тази общност постига много повече на принципа на общото действие, като подпомага и допълва личните усилия на всеки. Всички членове на общността се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигането на една обща цел: по-добро образование.
2. Всеки учител осъществява своите професионални задължения в услуга на учениците и допринася за формиране облика на училището.
3. За всеки работещ в училището е чест и морален дълг да спазва принципите на професионалната етика.

III. Цели

1. Да представя основните ценности и принципи, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика.
2. Да утвърди волята и стремежа на работещите с деца за етичност в практическата им дейност.
3. Да насочи поведението и да подпомогне работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика.
4. Да очертае моралните отговорности на работещите с деца: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

IV. Основни положения

Чл. 1. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

Чл. 2. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл. 3. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл. 4. Във всички случаи следва да се защитават по най-добър начин интересите на детето.

Чл. 5. За всяко дете, попаднало в риск, възниква спешна необходимост от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл. 6. Децата с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила.

Чл. 7. Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

V. Морални отговорности към детето

Чл. 8. Педагогическата практика да се основава на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл. 9. Да се разбира и уважава уникалността на всяко дете.

Чл. 10. Да се има предвид специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл. 11. Да се създава безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл. 12. Да се подкрепя правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл. 13. Да се работи винаги в най-добрия интерес на детето.

Чл. 14. Да се осигуряват на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл. 15. Да не се участва в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционалното му здраве и развитие.

Чл. 16. Да не се участва в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл. 17. Много добре да се познават и спазват законите и процедурите, защитаващи детето от насилие. Да се познават симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване.

Чл. 18. При съмнение за малтретиране веднага да се уведомяват органите за закрила на детето и се проследява дали са предприети необходимите мерки.

Чл. 19. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, следва да му се окаже пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл. 20. Когато постъпи информация за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, незабавно се информират органите по закрила на детето.

VI. Морални отговорности към семейството

Чл. 21. Наша първостепенна отговорност е подпомагане на семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл. 22. Зачитане на достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл. 23. Уважаване на ценностите на семейството при отглеждането и възпитанието на децата и на правото му да взема решения за своите деца.

Чл. 24. Информиране на семейството за всички решения, отнасящи се до детето. Когато е възможно, родителите следва да се включват във вземането на такива решения.

Чл. 25. Зачитане на правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с детето.

Чл. 26. Информиране на родителите за изследователските проекти, включващи техните деца. Не се позволява и не се допуска участие в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл. 27. Да не се използват служебните отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не се влиза в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата с детето.

Чл. 28. Осигуряване на конфиденциалност на информацията и зачитане на правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да се счита, че благополучието на детето е в риск.

Чл. 29. Ангажименти по разработването на правила за опазване на поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 30. В случаите на конфликт между членовете на семейството да се работи открито, споделяйки наблюденията си за детето с цел всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно се въздържат от вземане на страна в конфликта.

VII. Морални отговорности към колегите

Чл. 31. Изграждане и поддържане на отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл. 32. Обмяна на информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл. 33. Работа за утвърждаване на собствения и на колегите си авторитет, въздържане от действия, които биха уронили престижа на професията, авторитета на колегите и проява на нетърпимост към подобни действия. Спазването на принципите на колегиалност по време на родителски срещи със зачитане на авторитета и времето за представяне на всеки един от колегите.

VIII. Морални отговорности към обществото

Чл. 34. Предоставяне на висококачествени програми и услуги. Да не се предлагат услуги, за които няма компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл. 35. Да се работи за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл. 36. Да се работи за подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл. 37. Да се оказва съдействие за повишаване на степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл. 38. Да се работи за популяризиране на правата на децата, както и за повишаване на чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 39. Да се работи в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

IX. Взаимоотношения с организационни структури: община, РУО и МОН

Чл. 40. Служителите извършват своята дейност на най-високо ниво на компетентност в съответствие с професионалните критерии и поемат за решаване само такива задачи, за които са придобили необходимата квалификация.

Чл. 41. Служителят извършва административното обслужване законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно.

Чл. 42. Служителят отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява. При необходимост той пренасочва въпросите към друг свой колега, притежаващ съответната компетентност.

X. Професионално поведение

Чл. 43. Служителят не трябва да иска, приема или разпределя подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството си, за близки или колеги, които могат

да доведат до пристрастност или да окажат влияние върху изпълнението на служебните му задължения, преценката или функциите му, или да бъдат възнаграждение за това.

Чл. 44. Учителят е модел за подражание за учениците и е длъжен да поддържа високо професионално поведение, като се въздържа от действия, които могат да уронят авторитета му или да дадат негативен пример на учениците. Това включва, но не се ограничава до: хранене по време на учебен час, използване на нецензурен или обиден език, както и всякакви прояви, несъвместими с добрия тон и педагогическата етика.

Чл. 45. Служителят не трябва да позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на зависимост от когото и да било. Той също не трябва да извършва работата си по начин, допускащ влияние от друг.

Чл. 46. Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели. Информира своевременно директора при загубата или повредата му.

Чл. 47. Служителят в изпълнение на заеманата длъжност трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл. 48. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните си задължения, при строго спазване на правилата за защита на информацията.

Чл. 49. Бившият служител не трябва да използва или да разкрива поверителна информация, получена от него по време на службата му, освен ако законно е упълномощен да го направи.

Чл. 50. Бившите служители трябва да се въздържат от коментари или действия, които биха причинили загуба на доверие в образователната система, училищната общност или който и да е служител в системата.

XI. Конфликт на интереси

Чл. 51. (1) Конфликт на интереси възниква тогава, когато служителят има личен интерес и той му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебните задължения.

Чл. 52. Служителят може да извършва образователни услуги на ученици, които се обучават или ще полагат изпит в училището, в което преподава, след като декларира своята дейност пред директора.

(1) Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, давайки платени уроци.

(2) Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.

(3) Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

(4) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му, служителят може да се оттегли от служебните си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

XII. Морални отговорности на учениците

Чл. 53. Всички членове на училищната общност се отнасят помежду си с уважение.

Чл. 54. Личната отговорност на ученика означава:

1. Да проявяват самоуважение и уважение към другите и да поемат отговорност за собственото си поведение.
2. Да познават и спазват приетите правила и реда в училище.
3. Да не пречат на останалите при упражняване на техните права и задължения.
4. Да не използват груб език, обидни думи и злепоставяне на съученици, учители и родител.
5. Да не допускат насилие и тормоз в общуването си с околните.

6. Да се стремят към разбиране, толерантност и подкрепа спрямо различните хора, включително спрямо учениците със специални образователни потребности.
7. Да не провокират конфликти с останалите и да се стремят да ги предотвратяват, съобразно възможностите си и разписаните правила в училище.
8. Да се стремят към постижения, без да се отнасят пренебрежително или подигравателно към постиженията на другите.
9. Да проявяват внимателно и грижовно отношение към по-малките ученици.
10. Да търсят решение на проблемите, като се обръщат за съдействие към родителите си, класния ръководител, училищния психолог и училищното ръководство.
11. Да пазят училищното имущество, което е публична собственост – така, както пазят личните си вещи.
12. Да се грижат за чистотата в училище и извън него и да опазват околната среда.

Чл. 55. Учениците не трябва да нарушават гражданските права на други хора, включително съученици, учители, служители и родители, като ги снимат, записват и разпространяват записите чрез различни медии без тяхно знание и съгласие.

Чл. 56. Основна грижа на ученика е личното му развитие и успех, който се гарантира от благоприятния климат на сигурност в училище. Затова ученикът трябва да се стреми към добронамерени и приятелски отношения със съучениците си.

Чл. 57. За нарушение на нормите, записани в чл. 52, чл. 53 и чл. 54, учениците носят отговорност съгласно разпоредбите на Правилника за дейността на училището.

Чл. 58. За нарушение на правата им, спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс, учениците подават устни сигнали до класния ръководител, педагогическия съветник и училищното ръководство, когато тези нарушения са извършени от ученици. Уведомените лица провеждат проучване по случая и при установяване на действително нарушение провеждат разговори със страните, като предприемат мерки за отстраняване на нарушението и/или налагане на санкции съгласно Правилника на училището.

Чл. 59. За нарушение на правата им, спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс, учениците чрез своите родители могат да подадат писмен сигнал до Етичната комисия, когато тези нарушения са извършени от възрастен – учител, служител или друг родител. Етичната комисия, съгласно регламента си за работа, взема отношение по случая.

XIII. Морални отговорности на родителите

Чл. 60. Родителите помагат според възможностите си, за да се утвърди трайно авторитетът на училището.

Чл. 61. (1) Родителите демонстрират уважение, зачитат достойнството на учителите и им съдействат за постигане на учебно-възпитателните цели, като солидарно са отговорни за резултатите.

(2) възпитават децата си да зачитат достойнството на учителите, съучениците си и на другите членове на училищната общност.

(3) участват проактивно в училищния живот посредством предложените от училището форми и имат право да инициират нови.

(4) когато има противоречие с подходите на учителя, се стремят да разговарят с учителя и да се информират за причината за избора на учителя и конструктивно да търсят решение.

(5) не се толерира обсъждането на учители в негативен контекст и злепоставянето им пред децата, нито омаловажаване на труда им, поставените цели или изисквания.

Чл. 62. Родителите са съществена част от училищната общност и се поощрява активното им участие в учебния процес, поощрява се даването на предложения за промяна, както и градивното изразяване на мнение по текущи решения. Не се толерират неуважителен тон и действия, които целят уронване на престижа на ръководството на училището, нито злепоставяне на членове от ръководството или училищната общност в социални и други медии. Спазват приетите правила и етични норми и възпитават децата си в същото.

XIV. Комисия по етика

Чл. 63. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава Комисия по етика.

(2) Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от три години.

(3) Комисията се избира в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Педагогическия съвет и се съставя от петима души, съответно представители на трите етапа, училищен психолог и председател, избран по време на педагогически съвет.

Чл. 64. (1) Комисията по етика разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс; дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

(2) Комисията по етика приема Правилник за дейността си, който се утвърждава на заседание на Педагогическия съвет.

Чл. 65. Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика.

Чл. 66. (1) Комисията по етика разглежда постъпилите сигнали и се произнася с мотивирано становище най-късно в тримесечен срок от постъпването им.

(2) При установено неспазване на този кодекс, Комисията разглежда случая и представя предложения за санкции към ръководството.

(3) Непроизнасянето в срок от страна на ръководството се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

Чл. 67. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Педагогическия съвет на училището.

XV. Стандарти за обслужване на гражданите

1. **Отнасяйте се към всички граждани с уважение.** Отнасяй се с другите така, както ти искаш да се отнасят към теб.
2. **Проявявайте неутрална и честна позиция спрямо всички хора.** Реализирайте поведение, лишено от пристрастия, честно и равнопоставено отношение към всички граждани.
3. **Демонстрирайте външен вид и поведение, които да се отразят положително върху имиджа на училището.** Начинът на обличане говори за нашето отношение. Носете облекло, подходящо на заеманата длъжност. Помнете, че това, което носите, се отразява

на вашето настроение, на грижата, която полагате в работата си, и на реакцията на гражданите.

4. **Отговаряйте осведомено и предоставяйте актуална и точна информация.** Стремежът на служителите на училището да бъде максималното подпомагане на гражданите.

5. **Поддържайте професионално отношение.** Професионализмът се разкрива чрез работата, която се върши етично, компетентно и позитивно.

6. **Насърчавайте работата в екип.** Работата в екип е способността за съвместна работа за постигане на обща цел. Способността да се насочват личните постижения към организационни цели, е формулата обикновените хора да постигат необикновени резултати.

7. **Спазвайте ангажиментите си.** Помнете, че важен елемент от качественото обслужване на гражданите е посрещането на техните нужди и очаквания.

8. **Отговаряйте навреме**. Отделяйте на гражданите необходимото време.

9. **Променяйте вашата организация**. Старайте се всеки ден да установявате отлична работна етика и да намирате начини да участвате активно в работата на вашата организация. Духът на служителите е важен и зависи от максималните усилия на всички.

10. **Създайте ваш собствен стил на обслужване на гражданите.** Бъдете искрени и последователни по всяко време. Помнете, че личните ви качества се отразяват на стандартите, които създавате за самите себе си. Разликата между ефективно и неефективно обслужване на гражданите е въпрос на компетентност, умения за общуване и съпричастност.

XVI. Заключителни разпоредби

1. Правилата на поведение, съдържащи се в настоящия кодекс, са неизменна част от ежедневната работа на служителите. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законността на действията на служителите и защита от неоснователни обвинения.

2. Чрез спазването на правилата на поведение, заложени в Етичния кодекс и приети от всеки служител, се допринася за изграждането и утвърждаването на положителния образ на училището.
3. Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване.